

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Viorica Donea, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran și a recursului declarat de către Vitalie Donea, reprezentat de avocatul Gheorghe Josu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Donea împotriva lui Vitalie Donea cu privire la încasarea a ½ cotă-parte din costul bunului imobil neînregistrat și,

acțiunea reconvențională înaintată de către Vitalie Donea împotriva Vioricai Donea cu privire la partajul averii comune,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2021 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 25 iulie 2017, Viorica Donea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Donea, solicitând efectuarea expertizei în construcție pentru stabilirea costului materialelor de construcție folosite la construcția casei de locuit situată în xxx, amplasată pe terenul cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața de xxxxx ha, recunoașterea dreptului de proprietate asupra a ½ cotă-parte din costul materialelor de construcție a casei de locuit situată în xxxxx, amplasată pe terenul cu nr. cadastral xxxxxx, cu suprafața de xxx ha, înregistrată după Vitalie Donea, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Viorica Donea a indicat că, la xxxxx, a încheiat căsătoria cu pârâtul, înregistrată la Primăria din sat. Baimaclia, r-nul Cantemir, înscrierea nr. xxxxx.

Din căsătorie s-au născut doi copii, xxxxxxx și xxxxx. Viața în comun a eșuat, în timpul căsniciei s-a creat o atmosferă insuportabilă de neînțelegere și certuri.

Prin hotărârea din 14 noiembrie 2013 a Judecătoriei Cantemir, căsătoria încheiată cu pârâtul a fost desfăcută, iar pârâtul a fost obligat să plătească pensie pentru întreținerea copiilor.

Unul din motivele desfacerii a căsătoriei a fost faptul că pârâtul a alungat reclamanta și copiii din casa construită în timpul căsătoriei din mijloace bănești comune.

La desfacerii căsătoriei reclamanta nu avea pretenții patrimoniale față de pârât în speranța soluționării litigiului pe cale amiabilă, în baza acordului privind partajarea bunurilor.

Conform certificatelor eliberate de Primăria sat. Baimaclia, r-nul Cantemir, Vitalie Donea este proprietarul terenului de lângă casă cu numărul cadastral xxxx cu suprafața de xxx ha, pe care este amplasată casa de locuit veche construită până la căsătorie și o casă nouă construită în perioada căsătoriei din mijloace bănești comune.

Până în prezent pârâtul nu a achitat pensie pentru întreținerea copiilor, iar reclamanta cu copiii locuiește separat, la rude, deoarece pârâtul interzice accesul în casă, amenință cu răfuiala fizică în cazul pătrunderii în gospodărie.

Luând în considerație că casa de locuit a fost construită în perioada căsătoriei din surse comune, reclamanta este îndreptățită să solicite încasarea a ½ cotă-parte din costul bunului imobil construit în xxxxxx pe terenul cu nr. cadastral xxxxxx cu suprafața de xxxxx ha. Bunul imobil a fost construit din surse comune, însă nu a fost înregistrat de pârât la OCT pentru a nu fi partajat în natură după divorț.

Reclamanta a adresat pârâtului cerere prealabilă prin care a cerut să înregistreze bunul imobil pentru a putea fi partajat în natură, or să-i achite jumătate din costul bunului imobil estimat la suma de 150 000 de lei, însă pârâtul nu a reacționat la solicitare.

Ulterior efectuării expertizei în construcție reclamanta prin prisma prevederilor art. 60 alin. (3) din Codul de procedură civilă și-a extins cuantumul pretențiilor solicitând încasarea sumei de 181 124 de lei, care constituie ½ cotă-parte din suma de 362 249 de lei - valoarea lucrărilor efectuate și materialelor folosite la construcția casei de locuit individuale xxx amplasată în xxxxxxxx pe terenul cu nr. cadastral xxxxxxxx.

În cadrul examinării cauzei pârâtul Vitalie Donea a depus cerere reconvențională împotriva Vioricăi Donea, prin care a solicitat partajul în natură în jumătate a averii comune în devălmășie, iar în lipsa bunurilor să fie încasat costul acestora în sumă de 55 970 de lei, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale Vitalie Donea a indicat că, la xxxxxxxx, a încheiat căsătoria cu Viorica Donea. Viața în comun a eșuat, iar prin hotărârea din 14 noiembrie 2013 a Judecătoriei Cantemir, căsătoria a fost desfăcută.

Reclamantul a menționat că nu a mai locuit împreună cu Viorica Donea de când s-au despărțit, deoarece dânsa a depus cerere de recunoaștere a dreptului de proprietate asupra materialelor de construcție a casei de locuit și nu necesită împărțirea întregii proprietăți comune, care a fost luată din gospodărie în anul 2013.

A menționat că, locuind împreună cu Viorica Donea, au procurat bunuri, care au fost luate de reclamantă, anume: un set de mobilă pentru dormitor în valoare de 9 800 de lei, un set de mobilă pentru bucătărie în valoare de 4 000 de lei, o pompă pentru apă, în valoare de 2 000 de lei, radiatoare în valoare de 7 000 de lei, o masă de bucătărie în valoare de 1 500 de lei, patru scaune în valoare de 320 de lei, 6 m³ de coteleț în valoare de 3 800 de lei, 2 m³ de lemne de foc în valoare de 1 200 de

lei, un televizor în valoare de 4 500 de lei, un calculator în valoare de 11 000 de lei, 200 farfurii în valoare de 2 000 de lei, sofa în valoare de 4 500 de lei, un DVD în valoare de 3 000 de lei, 10 seturi de vesele în valoare de 3000 de lei, un set de oale (5 buc) în valoare de 1250 de lei, 3 plapume în valoare de 1800 de lei, 5 perne în valoare de 1000 de lei, 3 perne în valoare de 450 de lei, 200 de furculițe în valoare de 1 000 de lei, 200 de linguri în valoare de 1 000 de lei, aragaz în valoare de 4 500 de lei, mașina de spălat în valoare de 6 000 de lei, 2 tigăi „Tefal” în valoare de 1 800 de lei, cuptor de pâine în valoare de 1 500 de lei, mașină de cusut în valoare de 7 000 de lei, 2 fiere de călcat în valoare de 600 de lei, un fier de călcat în valoare de 2 000 de lei, masă de călcat în valoare de 1 500 de lei, o targă în valoare de 450 de lei, 10 prostiri în valoare de 3 000 de lei, 4 coburi în valoare de 1 000 de lei, 2 (tenuri) încălzitoare în valoare de 1 000 de lei, 18 m² de teracotă în valoare de 1620 de lei, 250 de bucăți de teracotă decorativă în valoare de 3250 de lei, bunuri în sumă totală de 111 940 de lei.

Cu referire la faptul că Viorica Donea a luat bunurile din casă la 22 iulie 2013 a adresat cerere la Procuratura raionului Cantemir, însă nu a primit nici un răspuns.

Vitalie Donea a solicitat încasarea sumei de 55 970 de lei, ce constituie ½ cotă-parte din valoarea bunurilor care au fost luate din casă de către Viorica Donea.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Donea Viorica împotriva lui Vitalie Donea.

A fost recunoscut după Viorica Donea dreptul de proprietate asupra ½ cotă-parte din costul materialelor de construcție, folosite la ridicarea construcției neînregistrate, - casă de locuit, amplasată în xxxxx, care se află pe terenul cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de xxxxx ha, înregistrat după Vitalie Donea.

A fost încasat de la Vitalie Donea în beneficiul Vioricăi Donea suma de 105 503 de lei, ce constituie ½ cotă-parte din valoarea materialelor de construcție, folosite la construcția casei de locuit neînregistrate, amplasate în xxxx, amplasată pe terenul cu nr. cadastral xxxxx, cu suprafața de xxxxxx ha, înregistrat după Vitalie Donea.

A fost încasat de la Vitalie Donea în beneficiul Vioricăi Donea cheltuieli suportate la achitarea taxei de stat în sumă de 326,09 de lei, cheltuieli pentru efectuarea expertizei în sumă de 6 300 de lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 7 000 de lei.

A fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Vitalie Donea împotriva Vioricăi Donea privind partajul bunurilor dobândite în comun prin atribuirea în natură a jumătate din bunurile proprietate comună în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 11 octombrie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul declarat de avocatul Dumitran Ignat în interesele Vioricăi Donea și apelurile declarate de Vitalie Donea și avocatul Josu Gheorghe în interesele lui Vitalie Donea, cu menținerea hotărârii din 10 noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a considerat că, instanța de fond corect s-a expus doar asupra materialelor de construcție din care a fost construit imobilul, cu posibilitatea ulterioară a proprietarului materialelor și al autorizației de construcție de a continua construirea și a înregistra dreptul de proprietate pe cale

administrativă, în cazul în care construcția este realizată în coparticipație, reieșind din măsura procentuală a etapei de construcție.

Instanța de apel a apreciat ca justificată soluția instanței de fond privind admiterea parțială a acțiunii înaintate de către Viorica Donea fiind dispusă recunoașterea dreptului de proprietate asupra $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea materialelor de construcție folosite pentru construcția casei de locuit amplasată în xxxxxx, pe terenul cu număr cadastral xxxxx, încasarea de la pârât a $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea materialelor de construcție folosite la construcția casei conform raportului de expertiză. Respectiv, a fost apreciată ca întemeiată și soluția instanței de fond privind încasarea în beneficiul reclamantei Donea Viorica a sumei de 105 503 de lei, ceea ce constituie $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea materialelor de construcție stabilite conform raportului de expertiză în sumă de 211 006 de lei folosite la construcția bunului imobil neînregistrat — casa de locuit amplasată în xx. xxxxx, pe terenul cu număr cadastral xxxxx.

De asemenea, au fost respinse argumentele apelantului Vitalie Donea și ale avocatului Josu Gheorghe privind dezacordul cu concluzia expertului din Raportul de expertiză judiciară nr. 834-836 din 14.05.2019 cu referire la materialele de construcție folosite la ridicarea/construirea casei de locuit amplasate în xxxxxx, pe terenul cu număr cadastral xxx or, însăși Vitalie Donea a confirmat în ședința instanței de apel că expertul a fost la fața locului a examinat în complex bunul imobil, l-a fotografiat, a adresat întrebări și respectiv din explicațiile lui Vitalie Donea expertul a formulat concluziile în cauză. Mai mult, având careva obiecții referitor la conținutul raportului de expertiză în construcție, Vitalie Donea nu a contestat acest raport și nici nu a solicitat să fie dispusă efectuarea unei noi expertize judiciare. Prin urmare, lipsa probelor în acest sens atestă că argumentele apelantului Vitalie Donea sânt pur declarative.

Referitor la cerințele invocate în acțiunea reconvențională privind încasarea a $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea bunurilor mobile comune în devălmășie care au fost luate din casă de către Viorica Donea după divorț în valoare totală 111 940 de lei, ce constituie suma de 55 970 de lei, instanța de fond corect a reținut că, Vitalie Donea nu a prezentat probe care să confirme faptul care anume bunuri au fost luate din domiciliul său de către fosta soție, în contextul declarațiilor reclamantei precum că ar fi luat anumite bunuri privind strictul necesar al copiilor care locuiesc împreună cu mama. Or, Vitalie Donea în susținerea acțiunii reconvenționale a prezentat cererea depusă la 22 iulie 2013 Procuraturii raionului Cantemir, prin care a solicitat întreprinderea măsurilor în privința Vioricăi Donea care a pătruns în casă și a luat bunurile dobândite în timpul căsătoriei, pe care instanța de fond precum și instanța de apel nu o poate aprecia ca fiind o dovadă ce confirmă faptul că bunurile enumerate de pârât în acțiunea reconvențională au fost scoase din casa lui Vitalie Donea, deoarece careva soluții pe marginea acestei cereri nu au fost prezentate instanțelor de judecată. Astfel, doar prezentarea acestei cereri nu poate constitui temei de admitere a acțiunii reconvenționale în contextul nesoluționării acesteia de către organele competente, circumstanțe care au generat respingerea acțiunii reconvenționale înaintate de Vitalie Donea ca fiind nefondată.

La 21 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Ignat Dumitran reprezentând interesele Vioricăi Donea a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea parțială a

deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii noi privind admiterea integrală a acțiunii (f.d. 25-28, vol. II).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul parțial cu decizia instanței de apel, invocând că atât instanța de apel, cât și instanța de fond au interpretat eronat starea de fapt a litigiului examinat. Curtea de Apel nu a motivat de ce respinge argumentele invocate în apel și anume că, reclamanta lasă pârâtului $\frac{1}{2}$ din valoarea bunului imobil, adică casa de locuit rămâne doar în proprietatea pârâtului. Ținând cont de faptul că casa de locuit a fost construită în timpul căsătoriei părților și rămâne în proprietatea pârâtului, respectiv instanța de fond urma să încaseze și costul lucrărilor de construcție a imobilului dat.

La 10 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Gheorghe Josu reprezentând interesele lui Vitalie Donea a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii noi privind respingerea integrală a acțiunii de bază și admiterea cererii reconvenționale (f.d. 34-37, vol. II).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând argumentele indicate în cererea reconvențională și cererea de apel.

Suplimentar a invocat că, instanța ierarhic inferioară nu a aplicat legea care trebuia aplicată și anume prevederile art. 25 alin. (8) din Codul familiei.

În opinia recurentului sunt greșite concluziile instanței de apel privind esența litigiului și legea care trebuia aplicată, deoarece este notoriu faptul că acțiunea de recunoaștere a dreptului asupra bunurilor proprietate comună în devălmășie este imprescriptibilă. Or, dreptul de proprietate este unul perpetuu și respectiv orice acțiune îndreptată spre apărarea/recunoașterea dreptului de proprietate nu se supune vreunui termen de prescripție, însă la caz acțiunea a fost de încasare a $\frac{1}{2}$ cotă-parte din costul materialelor de construcție.

Instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat prevederile art. 8 din Codul familiei, respectiv prevederile art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă și art. 272 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019).

În opinia recurentului acțiunea înaintată de către Viorica Donea este tardivă, cu încălcarea termenului general de prescripție extinctivă de 3 ani, termen specificat în art. 25 alin. (8) din Codul familiei, care prevede expres că, pentru împărțirea bunurilor proprietate în devălmășie a soților a căror căsătorie a fost desfăcută, se stabilește un termen de prescripție de 3 ani. Iar, pretenția cu privire la încasarea a $\frac{1}{2}$ cotă-parte din costul materialelor de construcție putea fi solicitată în termenul general de prescripție extinctivă de 3 ani, termen prevăzut și la art. 267 din Codul civil (în redacția de până la 01.03.2019), adică până la 14 noiembrie 2016, însă acțiunea a fost înaintată la 18 august 2017.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Decizia din 11 octombrie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 08 noiembrie 2021 (f.d. 22, vol. II), însă la materialele cauzei nu se atestă confirmarea recepționării de către participanții la proces.

Astfel, recursul declarat de Viorica Donea reprezentată de avocatul Ignat Dumitran la 21 decembrie 2021 și recursul declarat de Vitalie Donea reprezentat de avocatul Gheorghe Josu la 10 ianuarie 2022, sunt în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 12 ianuarie 2022 și 17 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimaților recursurile declarate, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f.d. 32, 44, vol. II). Însă, până la data examinării admisibilității cererii de recurs, intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări

implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursurile declarate de către Viorica Donea, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran, și de către Vitalie Donea, reprezentat de avocatul Gheorghe Josu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Viorica Donea, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran și de către Vitalie Donea, reprezentat de avocatul Gheorghe Josu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh